

Теоретичне обґрунтування технології проектування та реалізації програм спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення (на матеріалі міських парків)

Національний університет фізичного виховання і спорту України (м. Київ)

Постановка наукової проблеми та її значення. Важливим складником фізичної рекреації як самостійного напрямку фізичної культури є спортивна анімація – оздоровчо-рекреаційна рухова активність розважального характеру для отримання задоволення та посилення мотивації до активного відпочинку як необхідної умови ведення здорового способу життя.

У сучасних умовах спортивна анімація набула популярності у відповідних готелях і туристичних базах здебільшого на морських узбережжях. Водночас, як засвідчує передовий зарубіжний досвід (США, Канада, Швеція, Велика Британія, Японія), зазначений вид фізичної рекреації має значні потенційні можливості для реалізації і в інших місцях масового відпочинку населення, зокрема в міських парках. В Україні лише епізодично реалізуються заходи анімаційного характеру в цих місцях.

Проблема впровадження спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення обумовлена суперечностями між значними потенційними можливостями оздоровчо-рекреаційної рухової активності розважального характеру для підвищення ефективності відпочинку й ведення здорового способу життя різних груп населення та недостатньою реалізацією цих можливостей у місцях масового відпочинку населення, насамперед у міських парках; практичною необхідністю впровадження програм спортивної анімації в міських парках і відсутністю науково обґрунтованих технологій проектування та реалізації таких програм, що повинні ґрунтуватися на вивченні особливостей, стримувальних і стимуляційних чинників цього процесу та відповідати сучасним концептуальним положенням технологізації активного дозвілля особистості.

Аналіз досліджень цієї проблеми. У галузі науки з фізичного виховання й спорту сформовано певну систему знань із технологізації процесу активного дозвілля різних груп населення, що створює необхідні наукові передумови для проведення подальших теоретичних та емпіричних досліджень проблеми, обумовленої наявними суперечностями в системі залучення й участі різних груп населення в заходах зі спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення.

Результати констатувального експерименту [10; 11; 12] стосовно особливостей організації відпочинку населення в міських парках указують на його значні потенційні можливості щодо вдосконалення та підвищення ефективності проведення відвідувачами власного дозвілля, заміщення пасивних форм рекреаційної діяльності. Такий спосіб реалізації дозвілля характеризується низьким рівнем організації фізкультурно-оздоровчих заходів і недостатньою їх кількістю, відсутністю належної та своєчасної інформації про проведення таких заходів, вадами матеріально-технічного й кадрового забезпечення. Зазначені заходи та форми залучення до них відвідувачів міських парків не спричиняють задоволення їхніх потреб в активному відпочинку й не викликають зацікавленості до рухової активності як ключового чинника здорового способу життя. Така ситуація актуалізує потребу теоретичного обґрунтування технології проектування та реалізації програм спортивної анімації в міських парках.

Роботу виконано відповідно до теми Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури й спорту на 2011–2015 рр. «Удосконалення наукових засад спорту для всіх, фітнесу і рекреації» (номер державної реєстрації – 0111U001735).

Формулювання мети й завдань статті. Мета цього наукового пошуку – теоретично обґрунтувати технологію проектування та реалізації програм спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення (на матеріалі міських парків).

Для досягнення цього визначено такі **завдання**: 1) оцінити перспективність й очікування практикою вказаної технології; 2) здійснити теоретичний аналіз її базових положень; 3) розробити структуру такої технології.

Методи дослідження. Для виконання поставлених завдань застосовано такі **методи дослідження**: аналіз наукової літератури та інформаційних ресурсів мережі Інтернет; системний аналіз; порівняння й зіставлення; експертна оцінка; методи математичної статистики.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Для оцінки перспективності наукового обґрунтування та очікувань практики стосовно зазначеної технології враховано результати проведеного нами дослідження стримувальних та стимуляційних чинників впливу

на залучення різних груп населення до спортивної анімації в міських парках, а також думка кваліфікованих фахівців сфери фізичної культури та спорту стосовно цього питання.

На основі попередньо проведених досліджень [10; 11; 12] виокремлено основні напрями вдосконалення роботи з упровадження спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення (на матеріалі міських парків), а саме:

- 1) наукове обґрунтування та практичне застосування технології проектування й реалізації відповідних програм;
- 2) збільшення фінансових ресурсів міських та обласних центрів фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» і посилення їх співпраці з міськими парками;
- 3) покращення кадрового забезпечення цієї роботи (зокрема, підготовка й використання аніматорів-волонтерів) та створення відповідної матеріально-технічної бази (збільшення кількості загальнодоступних площинних споруд, спортивного інвентарю й обладнання);
- 4) реалізація агітаційно-пропагандистської роботи через засоби масової інформації та соціальні інтернет-мережі для популяризації спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення, формування зацікавленості в різних груп населення до таких фізкультурно-оздоровчих занять, а також для демонстрації оздоровчих, соціальних та економічних переваг рухової активності під час дозвілля;
- 5) застосування різних видів і форм заохочення відвідувачів парків до активної участі в анімаційних заходах, зокрема вручення інформаційних буклетів, програм, спортивної атрибутики, подарунків, призів тощо.

Для визначеності пріоритетності вказаних напрямів удосконалення роботи з упровадження спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення нами організовано проведення експертами ранжирування цих напрямів за допомогою визначення їхнього рангу в порядку спадання значущості (оцінка «1» призначалася для найбільш значимого напрямку, а оцінка «5» – для найменш значимого); чим менша сума рангів усіх експертів, тим вища оцінка відповідного напрямку.

Найбільш значимим напрямом удосконалення роботи з упровадження спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення (на матеріалі міських парків) експерти визначили «обґрунтування та використання технології проектування й реалізації спеціальних програм» (сума рангів – 36), що засвідчує актуальність і доцільність відповідних наукових досліджень. На другому місці – «реалізація необхідної агітаційно-пропагандистської роботи» (сума рангів – 62), а далі з незначним розривом – «збільшення фінансових ресурсів місцевих ЦФЗН “Спорт для всіх” та посилення їхньої співпраці з міськими парками» (сума рангів – 70). Четвертим, за оцінкою експертів, «було покращення кадрового забезпечення цієї роботи та створення відповідної матеріально-технічної бази» (сума рангів – 118), на п'ятому місці – «використання різних видів та форм заохочення осіб до участі у відповідних заходах» (сума рангів – 131). Коефіцієнт конкордації Кенделла становив $W=0,81$, що свідчить про високий рівень узгодженості зазначених оцінок експертів. χ^2 -критерій для вказаного коефіцієнта конкордації дорівнював 90,72, що підтверджує високу статистично значиму узгодженість думок експертів ($p \leq 0,01$).

Отже, доцільність упровадження технології проектування та реалізації програм спортивної анімації в міських парках підтвердилася результатами констатувального експерименту [10, 11, 12], експертного оцінювання й зумовлена такими чинниками, як:

- наявність кризового стану в дозвілєвій практиці, що підтверджується невідповідністю між потребами населення та реальними можливостями їх задоволення, між ціннісними орієнтаціями, духовними інтересами й реальним змістом заходів, які проводяться;
- зростаюча потреба в проведенні активного дозвілля, що не задовольняється наявними підходами та послугами, які характеризуються недоліками методичного, ресурсного й кадрового забезпечення, а це призводить переважно до пасивного відпочинку громадян;
- посилення тенденції до зниження культури проведення вільного часу в місцях масового відпочинку, що вимагає створення сприятливих умов для організації активного дозвілля, яке забезпечить залучення різних груп населення до відповідної рекреаційної діяльності для реалізації можливостей кожного відвідувача.

Необхідна передумова розробки технології проектування та реалізації програм спортивної анімації в міських парках – визначення базових положень цього процесу.

Технологія в системі освіти трактується як «науковий опис засобів і методів педагогічного процесу, який веде до наперед запланованого результату». Центральну проблему розробки технології навчання вбачаємо в правильному визначенні та чіткому формулюванні цілей відповідного процесу, які проєктують (передбачають) одержання результату. До цих технологій, крім цілей, входить визначення умов і процедур, за допомогою яких можна досягти саме такого результату [6].

На основі аналізу сучасних наукових досліджень зазначено, що педагогічна технологія – це науково обґрунтована системна модель діяльності вчителя, яка містить опис алгоритму його дій із розв'язання певної навчально-виховної проблеми [14].

У сфері фізичної культури й спорту технологія соціальних процесів передбачає визначення алгоритму послідовного здійснення певних технологічних операцій (типових дій, процедур тощо), реалізація яких забезпечує очікуваний результат (досягнення визначеної мети та завдань) в умовах перманентної зміни внутрішнього й зовнішнього середовищ соціальної системи [4; 5].

Проектування – це спосіб освоєння та перетворення дійсності, що відрізняється тим, як потрібно діяти в умовах неповної інформації, вибору альтернативних засобів системного розгляду об'єктів і процесів. У наукових джерелах [1; 7; 9; 13] подано критерії, яким повинна відповідати технологія проектування системи рекреаційної діяльності, таких як:

- наукова обґрунтованість;
- професійна компетентність суб'єктів рекреаційного процесу;
- системність і структурність – рекреаційна діяльність повинна являти цілісний і послідовний процес, елементи якого взаємозалежні, взаємозумовлені;
- економічність й ефективність – гарантоване досягнення запланованих результатів рекреаційної діяльності при оптимальному рівні ресурсного забезпечення;
- керованість – можливості внесення необхідних змін, варіювання засобами та методами, параметрами навантаження й відпочинку з метою поточного та етапного корегування процесу й досягнення результатів занять;
- відтворюваність – можливості тиражування (повторного відтворення) технології проектування іншими суб'єктами рекреаційної діяльності.

Методологічними підставами для проектування оздоровчо-рекреаційної діяльності виступають системний підхід, що дає змогу уявити процес діяльності як цілісне явище, що розвивається в єдності, ієрархічній послідовності й упорядкованості безлічі системно-структурних елементів; нормативно-цільовий підхід, що припускає постановку цілей, проектування структури, змісту та результатів діяльності щодо загальноприйнятних сценаріїв і норм; особистісно орієнтований підхід, що уможливорює формування й практичну реалізацію спрямованості процесу рекреаційно-оздоровчих занять на розвиток особистої фізичної культури й культури здоров'я індивідуума [1; 2].

У ході розроблення технології проектування рекреаційної діяльності потрібно враховувати принципи добровільності, доступності, відповідності місцевим умовам, інтересу та системності [1].

Наслідком технологічного процесу проектування рекреаційної діяльності є програма, її зміст. Відповідно до «Тлумачного словника української мови» [17], одне зі значень слова «програма» трактовано як «наперед продуманий план якої-небудь діяльності, роботи і таке інше».

У літературних джерелах [8; 16; 19; 20] охарактеризовано основні концептуальні положення впровадження фізичної рекреації, що можуть бути екстрапольовані на створення програм спортивної анімації в місцях масового відпочинку, а саме: соціальна актуальність, цілеспрямованість, інформативність, цільова аудиторна спрямованість, емоційне наповнення, комфортність, безпечність, доступність, варіативність змістової частини та креативність.

У туризмології [18] сформовано такі вимоги до програм анімаційного впливу: вони повинні спонукати до зовнішньої активності особистості в процесі реалізації часу, відведеного на дозвілля; задоволення потреби рекреантів до самовираження; заохочення осіб до розвитку вмінь; спрямування розваг у позитивному напрямі; позбавлення від щоденних проблем і стресів; зміна іміджу рекреанта та зняття напруженості; отримання додаткових знань у сфері рекреації. Щоб програми відповідали цим критеріям, їх потрібно змінювати протягом сезону за змістом, інтенсивністю, часом проведення й іншими параметрами. Зміст програми залежить від кадрового забезпечення та матеріально-технічної бази, яка, насамперед, повинна підтримувати безпеку рекреантів. Головне завдання анімаційної програми вбачається у створенні «прекрасного настрою» відпочивальника, дружнього настрою в стосунках між ними й аніматорами та приємних вражень від дозвілля й бажання повернутися ще раз до участі в такій програмі.

Характерними ознаками анімаційної діяльності, обумовленими специфікою дозвілля, є реалізація у вільний час; свобода вибору, добровільність, активність, ініціатива як однієї людини, так і різних соціальних груп; вона обумовлена національними, релігійними, регіональними особливостями й традиціями; характеризується різноманітністю видів рухової активності на базі різних інтересів і мотивів дорослих, молоді та дітей; вирізняється глибокою особистісною зацікавленістю; має гуманістичний, культурологічний, розвивальний, оздоровчий і виховний характер. Процес сприйняття залежить від вікових (стать, вік учасників), соціальних (соціальний статус, рівень освіти) та психологічних (психоемоційний стан на момент реалізації програм) особливостей рекреантів. Якість надання послуг визначається задумом анімаційних програм, упровадженням нових форм організації відпочинку та розваг, великим арсеналом засобів і способів реалізації програм [3; 18; 15].

Ураховуючи, що кінцевим результатом проектування рекреаційної діяльності, як указано вище, є програма, то логічно виділити окремо особливості її реалізації. У сучасних умовах, на наше переко-

нання, технологія повинна передбачати два алгоритми технологічних операцій – проектування та реалізації програми.

На думку Н. В. Ковальової [7], реалізаційний рівень – складник технології проектування позакласної роботи старшокласників із фізичного виховання, що включає компоненти, які відображають послідовність і смислове значення етапів проектування.

Для застосування засобів рекреаційної діяльності в практиці фізкультурно-спортивного клубу Г. К. Пацалюк [13] пропонує дотримуватися низки вимог і правил: вибір засобів завжди залежить від мети якого-небудь заходу, саме ціль визначає засіб; кількість і характер обраних засобів впливу повинні відповідати завданням, недолік засобів і їх надлишок однаково шкідливі; інструктор повинен досконало оволодіти методикою їх застосування, знати їхні слабкі й сильні сторони; наявні в розпорядженні засоби повинні бути завжди «під рукою» та в повній справності.

Анімаційна діяльність потребує якісного кадрового забезпечення. Оскільки сфера дозвілля є зоною емоційно позитивних переживань особистості, то своєрідність аніматора полягає в його природному оптимізмі, почутті гумору, артистизмі, комунікативній культурі, високому розвитку інтелектуально-емоційної культури [18].

Ураховуючи, що технологія в анімаційній діяльності повинна забезпечувати досягнення запланованого результату (мети діяльності), обґрунтування такої технології доцільно здійснювати, об'єднуючи в одну систему декомпозиції основної цілі та технологічних операцій.

Указана гіпотеза ґрунтується на сучасному розумінні технологічної побудови освітнього процесу, що передбачає послідовну орієнтацію на чітко визначені цілі, досягнення яких може бути діагностовано. Щоб суб'єкти освітнього процесу діяли технологічно, указується, що їм потрібно чітко визначати структуру процесу досягнення мети й послідовність використання для цього відповідних засобів [16].

У соціальних системах як особливо складних досягнення головної цілі (мети) відбувається реалізацією серії більш простих і взаємопов'язаних цілей, що дає змогу сформувати ієрархію цілей від найвищої до найнижчої. Супідрядність цілей для наочності подають у вигляді так званого «дерева цілей», яке уможливорює системний показ порядку руху до мети за допомогою досягнення цілей нижчого рівня. Рекомендовано такі основні вимоги до якості цілей: віддзеркалення суперечності між наявною ситуацією і реальними суспільними потребами; досяжність та реалістичність, несуперечність закономірностям самоорганізації; зрозумілість викладення; вимірюваність рівня досягнення за певними одиницями характерних ознак; кількісне оформлення в показниках, що ґрунтуються на вибраних критеріях. Важливу роль у визначенні та досягненні мети відіграють несуперечність і сумісність цілей різних ієрархічних рівнів; зворотний зв'язок у процесі функціонування системи; можливість перевірки та корекції взаємодій; застосування стимулів за узгоджену діяльність і штрафних санкцій за зривання цілісного функціонування. Цілі соціальної системи є домінантою визначення способів та засобів їх досягнення, структури системи, організації її функціонування й реалізації управління нею. Крім того, доцільно враховувати, що цілі соціальної системи є одночасно важливими як для розвитку конкретної людини, так і для суспільного поступу загалом [4].

Отже, нами здійснено аналіз базових положень технологізації впровадження спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення, що об'єднують сучасне трактування основних понять (технологія, проектування, реалізація, програма); методологічні підстави та принципи розроблення технологій проектування й реалізації програм спортивної анімації; вимоги та характерні ознаки програм анімаційного впливу; обґрунтування поєднання в структурі вказаної технології декомпозиції основної цілі й технологічних операцій.

На основі проведеного опитування відвідувачів міських парків, експертної оцінки та теоретичного аналізу базових положень нами запропоновано технологію проектування й реалізації програм спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення (на матеріалі міських парків).

Теоретико-методологічною основою технології проектування та реалізації програм спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення (на матеріалі міських парків) є базові положення технологізації впровадження спортивної анімації в зазначених місцях, що наведено нами вище.

Мета (основна ціль) розробленої технології – упровадження спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення, зокрема в міських парках, для підвищення рівня оздоровчо-рекреаційної рухової активності особи й на цій основі – покращення її фізичного та психічного стану й залучення до здорового способу життя.

Для досягнення цієї мети її доцільно розділити на дві проміжні цілі: 1) визначення змісту програм спортивної анімації; 2) залучення осіб до виконання програм спортивної анімації. Зазначені цілі обумовлюють потребу у двох відповідних складниках розробленої технології: 1) проектування програм спортивної анімації; 2) реалізація програм спортивної анімації.

Для кожної з указаних проміжних цілей запропоновано первинні цілі, які, зі свого боку, детермінують адекватні технологічні операції. Зокрема, визначення змісту програм спортивної анімації (перша проміжна ціль), що здійснюється в процесі проектування вказаних програм (перша складова частина технології), передбачає такі первинні цілі й обумовлені ними технологічні операції:

- аналіз потенціалу матеріально-технічної бази місць масового відпочинку населення, зокрема міських парків, для спортивної анімації досягається ознайомленням та описом простору й споруд у цих місцях, а також інвентарю та обладнання, які можуть бути використані для спортивної анімації;
- наведення характеристики спрямованості й структури програм спортивної анімації з урахуванням вікових і статевих особливостей відвідувачів місць масового відпочинку населення, зокрема міських парків, – проведення опитування відвідувачів цих місць на вказаний предмет, а також для виявлення їхніх відповідних інтересів та потреб;
- комплектування програм спортивної анімації засобами й методами з урахуванням інтересів і потреб відвідувачів місць масового відпочинку населення, зокрема міських парків, – формування та регулярне поновлення банку засобів різних видів рухової активності, що можуть використовуватись у спортивній анімації, а також розроблення для відвідувачів відповідних місць програм спортивної анімації.

У програмах спортивної анімації зазначають вік і стать відвідувачів; місце проведення, розклад та спрямованість окремих занять; перелік засобів і методів їх використання, хронометраж занять; функції аніматорів; перелік необхідного інвентарю та обладнання. Програми спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення, зокрема в міських парках, доцільно щорічно розраховувати на два п'ятимісячні сезони – літній (травень-вересень) і зимовий (листопад-березень), а у квітні та жовтні – здійснювати зазначені вище технологічні операції, що спрямовані на визначення змісту програм спортивної анімації на наступний указаний сезон. У межах однієї програми спортивної анімації планують анімаційні заходи у вихідні та святкові дні, а саме в їх другій половині після 15.00. Тривалість одного заняття – від 60 до 90 хв. За статево-демографічними критеріями програми спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення, зокрема в міських парках, диференціюються для сімей із дітьми 6–8 або 8–10 років; осіб молодіжного віку (комплексні, окремо для дівчат і юнаків); осіб зрілого віку (комплексні, окремо для жінок та чоловіків); осіб похилого віку (комплексні, окремо для жінок і чоловіків).

Другий проміжній цілі – залучення осіб до виконання програм спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення, зокрема в міських парках, – відповідає друга складова частина технології – реалізація програм спортивної анімації. Досягнення цієї мети передбачає такі первинні цілі та обумовлені ними технологічні операції:

- поява у відвідувачів місць масового відпочинку населення, зокрема в міських парках, інтересу до програм спортивної анімації досягається їх інформуванням про зміст, переваги й привабливі характеристики програми спортивної анімації; для цього доцільно використовувати різні канали поширення інформації: засоби масової інформації, насамперед місцеві радіостанції та соціальні мережі в Інтернеті; носії зовнішньої реклами (білборди, сіті-лайти, громадський транспорт тощо); радіомережу й інформаційні стенди в міських парках; волонтерів, які ходитимуть територією парку та в доброзичливій і веселій формі запрошують відвідувачів узяти участь в анімаційних заходах;
- підготовка місця для проведення анімаційних заходів програм спортивної підготовки – проведення розмітки та озвучення майданчиків, що використовуватимуться для анімаційних заходів, виділення необхідного інвентарю й обладнання для цих заходів;
- безпосереднє проведення заходів програм спортивної анімації – забезпечення участі відвідувачів місць масового відпочинку населення, зокрема міських парків, які виявили бажання, в анімаційних заходах, зміст і розклад яких визначено у відповідній програмі;
- фіксація критеріїв ефективності програм спортивної анімації – здійснення оцінки рівня задоволеності учасників програм спортивної анімації, частоти їх участі в анімаційних заходах у межах відповідних програм, рівня оздоровчо-рекреаційної рухової активності, психічного й фізичного стану, ведення здорового способу життя; для цього використовують інформативні методики та тести до початку реалізації програми, у формі оперативного контролю після кожного заняття (рівень задоволеності й частота участі в заходах), етапного контролю через 10–12 тижнів виконання програми, підсумкового – після завершення реалізації програми;
- корекція програм спортивної анімації – унесення змін до змісту, місця проведення та розкладу заходів у межах вказаної програми за потреби може здійснюватися як у процесі її реалізації на основі даних оперативного й етапного контролю, так і після завершення, застосовуючи аналіз результатів підсумкового контролю під час проектування аналогічної програми для нового сезону.

Запропоновану технологію проектування та реалізації програм спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення призначено для використання місцевими центрами фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх». Ураховуючи обмежені ресурсні можливості цих центрів і ке-

руючись необхідністю їх оптимального використання виправданим для них буде залучення до використання цієї технології команд волонтерів, яких центрам потрібно відбирати та готувати разом з відповідними вищими навчальними закладами або громадськими організаціями.

Команді волонтерів при місцевих центрах фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» для впровадження спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення, зокрема в міських парках, повинні бути притаманні такі якісні характеристики, як фаховість, узгодженість, підпорядкованість і координованість діяльності. Для обслуговування однієї програми спортивної анімації така команда повинна мати відповідну організаційну структуру та орієнтовно нараховувати 8–12 волонтерів.

Місцевий центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» через одного зі своїх фахівців здійснює спрямування роботи вказаної команди волонтерів, виділення для неї необхідних матеріально-технічних ресурсів і забезпечення їх взаємодії з відповідальними працівниками місць масового відпочинку населення, зокрема міських парків. Усю роботу команди організовує та координує її менеджер – викладач або студент старших курсів чи здобувач освітнього ступеня «Магістр». Окрім того, ця команда волонтерів об'єднує:

- проєктувальників – 2–3 особи, які виконують такі технологічні операції: ознайомлення й опис простору та споруд місць масового відпочинку населення, зокрема міських парків, а також інвентарю й обладнання, які можуть бути використані для спортивної анімації; формування та регулярне поновлення банку засобів різних видів рухової активності, що можуть використовуватись у спортивній анімації; опитування відвідувачів на предмет спрямованості, структури й змісту програм спортивної анімації, а також відповідних інтересів та потреб цих осіб; розроблення для відвідувачів програм спортивної анімації; здійснення оцінки рівня задоволеності учасників програм спортивної анімації, частоти їх участі в заходах цих програм, рівня рухової активності, психічного та фізичного стану, ведення здорового способу життя; унесення змін до змісту й розкладу заходів у межах програми спортивної анімації як у процесі її реалізації, так і під час проєктування аналогічної програми для нового сезону;

- агітаторів – 2–3 особи, які використовують різні канали поширення інформації для емоційно привабливого повідомлення відвідувачам місць масового відпочинку населення, зокрема міських парків, про зміст і переваги програм спортивної анімації;

- технічний персонал – 1–2 особи, котрі готують майданчики (розмітка, озвучення, музикальний супровід, інвентар та обладнання) для проведення анімаційних заходів;

- спортивних аніматорів – 3–4 особи, які безпосередньо проводять анімаційні заходи, зміст і розклад котрих визначено у відповідній програмі, для відвідувачів місць масового відпочинку населення, зокрема міських парків.

Комплектування вказаної команди волонтерів доцільно здійснювати з-поміж кращих студентів, які мають схильність до виконання вказаних функцій та здобувають вищу освіту за спеціальністю «017: Фізична культура і спорт». Для підвищення мотивації студентів доцільною вбачаємо їхню роботу у вказаній команді, щоб передбачити форму практичної підготовки за вибором здобувачів вищої освіти. Менеджеру команди потрібно регулярно проводити інструктивні бесіди з членами команди щодо їхньої роботи з упровадження спортивної анімації, а також надавати необхідні консультації з цих питань.

Отже, для використання технології проєктування й реалізації програм спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення, зокрема в міських парках, місцеві центри фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» повинні здійснити низку організаційних заходів:

- 1) укладання угод про співробітництво з міськими парками, де здійснюватиметься провадження спортивної анімації;

- 2) укладання угод про співробітництво з партнером (вищим навчальним закладом, у якому відбувається підготовка здобувачів вищої освіти за спеціальністю «017: Фізична культура і спорт», або громадською організацією фізкультурно-спортивної спрямованості) щодо створення команди волонтерів для участі в проєктуванні та реалізації програм спортивної анімації;

- 3) здійснення фінансових розрахунків вартості використання вказаної технології й визначення джерел покриття затрат.

Запропонована технологія проєктування та реалізації програм спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення (на матеріалі міських парків) рекомендована для впровадження в практичну діяльність місцевих центрів фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх».

Висновки та перспективи подальших досліджень. Найбільш значимим напрямом удосконалення роботи з упровадження спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення (на матеріалі міських парків) експерти визначили «обґрунтування та використання технології проєктування та реалізації спеціальних програм». У процесі дослідження здійснити теоретичний аналіз базових положень технологізації впровадження спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення.

Розроблено структуру відповідної технології, у якій поєднується декомпозиція основної цілі на проміжні й первинні цілі та обумовлені ними технологічні операції.

Оцінка ефективності запропонованої технології здійснюватиметься в ході формувального експериментального дослідження на базі Івано-Франківського обласного центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», міського парку обласного центру та Івано-Франківського коледжу фізичного виховання Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Джерела та література

1. Андреева О. Концептуальні та прикладні аспекти технологізації проектувальної діяльності в сфері фізичної рекреації / Олена Андреева // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2013. – №1. – С. 35–39.
2. Андреева О. В. Теоретико-методологічні засади рекреаційної діяльності різних груп населення : автореф. дис. ... д-ра наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.02 / О. В. Андреева ; Нац. ун-т фізичного виховання і спорту України. – К., 2014. – 44 с.
3. Байлик С. І. Організація анімаційних послуг в туризмі : навч. посіб. / С. І. Байлик, О. М. Кравець. – Х. : ХНАМГ, 2008. – 197 с.
4. Дутчак М. В. Теоретико-методологічні засади формування системи спорту для всіх в Україні : дис. ... д-ра наук з фіз. вих. та спорту : 24.00.02 / Дутчак Мирослав Васильович. – К., 2009. – 457 с.
5. Дутчак М. В. Обоснование технологии социального прогнозирования в области физической культуры и спорта / М. В. Дутчак, Е. В. Баженов // XVIII Международный научный конгресс «Олимпийский спорт и спорт для всех» 1–4 октября 2014 г. : материалы конгресса. – Алма-Аты : Казахская академия спорта и туризма, 2014. – С. 260–263.
6. Енциклопедія освіти / Академія пед. наук України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
7. Ковальова Н. В. Технологія проектування позакласної роботи старшокласників з фізичного виховання : автореф. дис... канд. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.02 / Н. В. Ковальова ; Нац. ун-т фізичного виховання і спорту України. – К., 2013. – 22 с.
8. Круцевич Т. Ю. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення : навч. посіб. / Т. Ю. Круцевич, Г. В. Безверхня. – К. : Олімп. л-ра, 2010. – 248 с.
9. Мантула Т. І. Проектна технологія: теорія і практика : метод. посіб. / Т. І. Мантула. – Кіровоград : ПОЛІМЕД-Сервіс, 2008. – 150 с.
10. Пасічняк Л. Особливості залучення різних груп населення до активного відпочинку в умовах міського парку [Електронний ресурс] / Любомир Пасічняк, Мирослав Дутчак // Спортивна наука України. – 2015. – № 5(69). – С. 21–26. – Режим доступу : <http://sportsscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/350/339>.
11. Пасічняк Л. Умови залучення населення до анімаційної діяльності в умовах міського парку / Любомир Пасічняк // Історичні, теоретико-методичні, медико-біологічні аспекти фізичної культури і спорту : матеріали наук.-практ. конф. (Чернівці, 6–7 квіт. 2016 р.) / за ред. Я. Б. Зоря. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т, 2016. – С. 106–107.
12. Пасічняк Л. Стимулюючі та стримуючі чинники впливу на залучення населення до спортивної анімації у міських парках / Любомир Пасічняк // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2016. – № 2. – С. 48–53.
13. Пацалюк К. Г. Соціально-педагогічні умови рекреаційної діяльності фізкультурно-оздоровчих боулінг-клубів : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.02 / Г. К. Пацалюк ; Нац. ун-т фізичного виховання і спорту України. – К., 2012. – 22 с.
14. Педагогічні технології: теорія та практика : навч.-метод. посіб. / за ред. проф. М. В. Гриньової ; Полтав. держ. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава : АСМІ, 2007. – 232 с.
15. Петрова І. В. Соціально-культурна анімація як вид дозвілля / І. В. Петрова // Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – К. : Міленіум, 2011. – № 3. – С. 71–74.
16. Современные образовательные технологии : учеб. пособие / кол. авторов ; под ред. Н. В. Бордовской. – 3-е изд., стер. – М. : КНОРУС, 2013. – 432 с.
17. Сучасний тлумачний словник української мови: 50 000 слів / за заг. ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Дубічинського. – Х. : ВД «Школа», 2006. – 832 с.
18. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму : монографія / В. К. Федорченко, В. С. Пазенок, О. А. Кручек [та ін.]. – К. : ВЦ «Академія», 2013. – 368 с.
19. Фізична рекреація : навч. посіб. / за наук. ред. проф. Євгена Приступи. – Дрогобич : Коло, 2010. – 448 с.
20. Фурманов А. Г. Физическая рекреация : учеб. для студ. вузов / А. Г. Фурманов. – Минск : МЕТ, 2012. – 495 с.

Анотація

У статті теоретично обґрунтовано технологію проектування та реалізації програм спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення (на матеріалі міських парків) для підвищення рівня оздоровчо-рекреаційної рухової активності особи й на цій основі покращення її фізичного та психічного стану й залучення до здорового способу життя. **Методи дослідження** – аналіз наукової літератури та інформаційних ресурсів мережі Інтернет; системний аналіз; порівняння й зіставлення; експертна оцінка; методи математичної статистики. Найбільш значимим напрямом удосконалення роботи з упровадження спортивної анімації в місцях масового відпочинку

населення (на матеріалі міських парків) експерти визначили «обґрунтування та використання технології проектування й реалізації спеціальних програм». У процесі дослідження здійснено теоретичний аналіз базових положень технологізації впровадження спортивної анімації в місцях масового відпочинку населення. Розроблено структуру відповідної технології, у якій поєднано декомпозицію основної цілі на проміжні й первинні та обумовлені ними технологічні операції.

Ключові слова: спортивна анімація; міські парки; технології.

Любомир Пасичняк, Мирослав Дутчак. Теоретическое обоснование технологии проектирования и реализации программ по спортивной анимации в местах массового отдыха населения (на материале городских парков). Теоретически обоснована технология проектирования и реализации программ по спортивной анимации в местах массового отдыха населения (на материале городских парков) для повышения уровня оздоровительно-рекреационной двигательной активности человека и на этой основе улучшение его физического и психического состояния и вовлечение в здоровый образ жизни. **Методы исследования** – анализ научной литературы и информационных ресурсов сети Интернет; системный анализ; сравнение и сопоставление; экспертной оценки; методы математической статистики. Наиболее значимым направлением усовершенствования работы по внедрению спортивной анимации в местах массового отдыха населения (на материале городских парков) эксперты определили «обоснование и использование технологии проектирования и реализации специальных программ». В процессе исследования осуществляется теоретический анализ базовых положений технологизации внедрения спортивной анимации в местах массового отдыха населения. Разработана структура соответствующей технологии, в которой сочетаются декомпозиция основной цели на промежуточные и первичные цели и обусловленные ими технологические операции.

Ключевые слова: спортивная анимация, городские парки, технологии.

Liubomyr Pasychniak, Myroslav Dutchak. Theoretical Substantiation of Technology of Projecting and Implementing of Programs of Sports Animation in Places of Mass Rest of Population (on the Material of Urban Parks). It was theoretically grounded the technology of projecting and implementation of programs of sports animation in the places of mass rest of the population (on the material of urban parks) for increasing the level of health-recreational motor activity of a person and on this basis – improvement of person's physical and mental condition and involvement into healthy lifestyle.

The research methods: analysis of scientific literature and information resources of the Internet, system analysis, comparison and collation, expert assessment, methods of mathematical statistics. The most significant scope of improvement of work on implementation of sports animation in the places of mass rest of population (on the material of urban parks) was defined by experts as «grounding and using of the technology of projecting and realizing of special programs». During the study, it was carried out the theoretical analysis of the basic regulations of technological ensuring of implementation of sports animation in places of mass rest of population. It was developed the structure of the corresponding technology in which combine the decomposition of the main goal into intermediate and initial objectives and subsequent technological operations.

Key words: sports animation, urban parks, technologies.